

Nr 67.

Ankom till riksdagens kansli den 30 juni 1942 kl. 4 e.m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till folkskolans tjänste- och familjepensionsreglementen.

I en den 8 maj 1942 dagtecknad proposition nr 325, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna vid propositionen fogade förslag till folkskolans tjänstepensionsreglemente och folkskolans familjepensionsreglemente;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen anförts meddela bestämmelser

om tillämpning av folkskolans tjänste- och familjepensionsreglementen i vissa fall å befattningshavare avgångna med pension enligt tjänstepensionsreglementet för folkskollärare m. fl. samt

om reglering av pensionsrätten för lärare vid mindre folkskola, biträdande lärare samt nomadlärare vid visteskola, tjänstgörande vid byskola, som under tiden 1 januari 1938—30 juni 1939 avgått med pension enligt tjänstepensionsreglementet för folkskollärare m. fl.;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t

att förordna om utbyte av rätt till uppskjuten livränta enligt tjänstepensionsreglementet för folkskollärare m. fl. mot förtidslivränta,

att vidtaga de jämkningar i folkskolans tjänstepensionsreglemente, som kunna visa sig erforderliga i samband med fastställande av avlöningsbestämmelser för lärare vid sjukvårdsanstalter och barnhem samt för föreståndarinnor och biträdande föreståndarinnor vid arbetsstugor och skolhem, samt

att utfärda de övergångsbestämmelser, vilka kunna visa sig erforderliga utöver de övergångsstadganden, som innefattas i folkskolans tjänstepensionsreglemente och folkskolans familjepensionsreglemente.

Berörda reglementsförslag äro bilagda detta utlåtande.

Genom proposition den 24 april 1942, nr 278, har Kungl. Maj:t för riksdagen framlagt förslag till lönereglering från och med den 1 juli 1942 för folk- och småskollärarna och med dem i avlöningshänseende likställda befattningshavare samt för nomadlärarna. Förslaget har på hemställan av statsutskottet i utlåtande nr 202 numera bifallits av riksdagen. Löneregleringsbeslutet

innebär, att befattningshavarnas löneförhållanden i möjligaste mån bringas i överensstämmelse med det senaste statliga lönesystemet.

Det nu föreliggande pensioneringsförslaget, vilket grundar sig på ett av särskilda sakkunniga — de s. k. *folkskolans pensionssakkunniga* — avgivet förslag, avser att anpassa befattningshavarnas pensionsförhållanden efter det nya pensionssystemet för statstjänstemännen.

Pensioneringens omfattning. Pensionsrätt enligt nu gällande tjänste- och familjepensionsreglementen tillkommer ordinarie och extra ordinarie folk- och småskollärare och med dem i avlöningshänseende likställda befattningshavare samt ordinarie och extra ordinarie nomadlärare. Den beslutade löneregleringen innebär en genomgripande ändring av folkskolans extra ordinariebegrepp, i det att varje lärare, vars anställning avser full tjänstgöring och omfattar hel termin, skall erhålla extra ordinarie anställning, där-est minst två år förflutit efter avlagd examen och läraren efter examen tjänstgjort minst 256 dagar med full tjänstgöring inom det statsunderstödda kommunala eller det statliga undervisningsväsendet.

Det föreliggande pensioneringsförslaget utgår från förutsättningen, att pensioneringen erhåller den ökade omfattning, som föranledes av berörda utvidgning av extra ordinariebegreppet vid folkskolorna.

Tjänstepensionsunderlag och tjänstepensionsavdrag. Genom den beslutade löneregleringen ha vissa förändringar vidtagits i fråga om folk- och småskollärarnas lönegrads- och löneklassplacering. Den obligatoriska årliga lästiden utsträcker till lägst $36\frac{4}{7}$ veckor, i samband varmed nuvarande lägsta lönegraden för folkskollärarna, 15 lönegraden, bortfaller och dessa hänföras endast till lönegraderna 17 och 16. Dessa lönegrader skola omfatta, för manlig lärare, löneklasserna 17—21 respektive 16—20 och, för kvinnlig lärare, löneklasserna 17—20 respektive 16—19. Småskollärarna hänföras alltjämt till lönegraden 9, vilken skall omfatta, för manlig lärare, löneklasserna 9—13 och, för kvinnlig lärare, löneklasserna 9—12. Även de extra ordinarie lärarna hänföras till lönegrader. De extra ordinarie folkskollärarna placeras, allt efter den årliga lästidens längd, i lönegraderna 15 och 14, omfattande, för manlig lärare, löneklasserna 14—18 respektive 13—17 samt, för kvinnlig lärare, löneklasserna 14—17 respektive 13—16. Extra ordinarie småskollärare placeras i lönegrad 7 omfattande, för manlig lärare, löneklasserna 6—10 och, för kvinnlig lärare, löneklasserna 6—9. För samtliga extra ordinarie lärare skall avlöning utgå för kalenderår i stället för som nu för läsår. Anledningen till att lönegraderna för de kvinnliga lärarna icke skola omfatta högsta löneklassen inom motsvarande lönegrader för de manliga lärarna är dels det statsfinansiella läget, dels ock de löneökningar som på senare tid kommit de kvinnliga lärarna till del.

Enligt det föreliggande pensioneringsförslaget skola för folkskolans lärare och med dem i avlöningshänseende likställda befattningshavare samt nomadlärarna tillämpas de tjänstepensionsunderlag och tjänstepensionsavdrag samt

den avdragstid, som i allmänna tjänstepensionsreglementet äro fastställda för sagda reglemente underkastade befattningshavare i motsvarande löneställning. Beträffande de kvinnliga lärarna föreslås emellertid, att för dem alltjämt skall gälla samma tjänstepensionsunderlag som för manliga lärare i närmast lägre lönegrad. Vid bedömandet av denna fråga har avseende syntts böra fästas vid de icke obetydliga kostnader, som lika pensionsunderlag för manliga och kvinnliga lärare skulle medföra.

Särskilda regler i pensionshänseende för lärare vid mindre folkskolor m. fl. Enligt gällande avlöningsreglemente hänföras lärare vid mindre folkskolor och biträdande lärare såsom tillhörande lärargruppen småskollärare till lönegraden 9. Emellertid skall till innehavare av lärartjänst vid mindre folkskola eller biträdande lärartjänst vid folkskola för den tid, läraren uppehåller befattningen, utgå lönetillägg med belopp motsvarande, för år räknat, löneskillnaden inom vederbörande ortsgrupp mellan den löneklass, läraren tillhör, och närmast högre löneklass. Lönetillägget anses tillhöra lönen. På enahanda sätt bestämt tillägg utgår enligt avlöningsreglementet för nomadlärare jämväl till ordinarie eller extra ordinarie nomadlärare vid visteskola, som tjänstgör vid byskola. Dessa lönetillägg äro icke pensionsbildande.

I samband med löneregleringen har den ändringen vidtagits i avlöningsförmånerna för ifrågavarande lärare, att de i stället för särskilda tillägg skola äga åtnjuta lön enligt en löneklass, som är en klass högre än den, i vilken de äro placerade.

Enligt det föreliggande pensioneringsförslaget skola ifrågavarande lärare i pensionshänseende hänföras till lönegraden över den, till vilken de äro hänfödda i avlöningshänseende.

Personlig pensionsfyllnad. Enligt kungörelsen nr 901/1937 med vissa bestämmelser angående ny lönereglering från och med den 1 januari 1938 för lärare vid folk- och småskolor gäller (6 punkten, sista stycket) i huvudsak, att lärare, som var i tjänst omedelbart före den 1 januari 1938 och som nämnda dag blev underkastad nuvarande avlöningsreglemente, skall, då han avgår med pensionsrätt, av skoldistriktet erhålla personlig pensionsfyllnad till belopp lika med skillnaden mellan de pensionsförmåner, som vid tillämpning av de vid 1937 års utgång gällande statliga och kommunala bestämmelserna skulle utgått, och de pensionsförmåner, som utgå enligt nuvarande statliga pensionsbestämmelser. Jämlikt gällande statsbidragskungörelse utgör utbetalning av sådan pensionsfyllnad villkor för erhållande av statsbidrag. Pensionsfyllnaden har motiverats med (propositionen nr 270 till 1937 års riksdag, sid. 91—92) att det med hänsyn till de betydande kommunala pensionstilläggen inom vissa skoldistrikt kunde tänkas inträffa, att även lärare, för vilken löneregleringen komme att medföra avlöningsökning, komme att begagna sig av möjligheten att kvarstå på äldre avlöningsbestämmelser för att ej förlora rätten till kommunal tilläggs pension. Det syntes kunna leda till

uppenbart orimliga resultat, om lärare för att komma i åtnjutande av en med löneregleringen avsedd förbättring i löneförmånerna måste vidkännas försämring av sina pensionsförmåner. På grund därav och med hänsyn till önskvärdheten av att så många lärare som möjligt omedelbart överginge till de nya avlöningsbestämmelserna ansågs föreskrift böra meddelas om att kommunen skulle ikläda sig att hålla läraren skadeslös för eljest ifrågakommande pensionsminskning.

Folkskolans pensionssakkunniga ha i förevarande sammanhang anført:

Då realförbättringen av de statliga pensionsförmånerna skulle utgöra omkring 450 à 400 kronor, skulle ett borttagande av den personliga pensionsfyllnaden för nu angivna lärare föranleda en betydande pensionsminskning och försätta dem, som pensioneras enligt det nya pensionsreglementet, i en väsentligt sämre ställning än de lärare, som pensionerats enligt äldre reglementen. Bortsett från önskvärdheten av att lärarna komma att övergå till det nya avlöningsreglementet, kan det svårligen anses tillfredsställande att sådana anordningar träffas, att lärare för att komma i åtnjutande av löneförmånerna enligt nämnda reglemente skall behöva vidkännas en avsevärd minskning av pensionsförmånerna.

Liknande förhållanden — om än ej så framträdande — göra sig gällande även i en del andra skoldistrikt. Inom åtminstone ett av dessa distrikt förekommer det för övrigt, att en del av den personliga pensionsfyllnaden utgår på grund av fribrev, utfärdat av enskild försäkringsinrättning och därför torde vara att anse som oantastbar.

Beträffande frågan om vilken form, bestämmelsen om rätt till personlig pensionsfyllnad bör givas i samband med den nya pensionsregleringen, anföra de sakkunniga:

Frågan torde icke böra regleras genom föreskrift i det nya pensionsreglementet. Ej heller synes påkallat att — i överensstämmelse med vad som gäller för närvarande — meddela bestämmelser om att det skall åligga skoldistrikt att utbetala viss pensionsfyllnad samt att fullgörande av sådant åliggande utgör villkor för erhållande av statsbidrag. Det torde vara tillräckligt att i statsbidragskungörelsen intaga en bestämmelse om undantag i förekommande fall från det för erhållande av statsbidrag eljest gällande villkoret, att lärare ej får av skoldistrikt beredas förmåner utöver de honom genom de statliga avlönings- och pensionsbestämmelserna tillerkända. Statsbidrag skulle med andra ord få utgå utan hinder av att skoldistrikt till lärare, som varit oavbrutet anställd hos detsamma sedan utgången av år 1937, utbetalar personlig pensionsfyllnad, motsvarande skillnaden mellan de pensionsförmåner, som skulle utgått, därest de vid 1937 års utgång gällande statliga och kommunala pensionsbestämmelserna varit tillämpliga, och pensionsförmånerna enligt de nya statliga pensionsbestämmelserna.

Statskontoret har anført:

Statskontoret har för sin del icke kunnat undgå att ställa sig synnerligen betänksamt gentemot detta förslag. Av den förebragta utredningen framgår visserligen icke närmare i vilken omfattning personlig pensionsfyllnad utgår eller hur stor pensionsfyllnaden är i olika fall. Av de sakkunnigas uttalande att döma torde dock icke få anses uteslutet, att denna förmån i regel uppgår till belopp minst motsvarande den reala pensionsförbättring, som skulle tillkomma lärarna enligt det blivande reglementet. Vid sådant förhållande

skulle de lärare, som nu äro tillförsäkrade nämnda pensionsfyllnad, vid övergång på det nya pensionsreglementet bliva i förhållande till de lärare, vilka icke åtnjuta denna förmån, gynnade i en utsträckning, som näppeligen kan anses vara av omständigheterna motiverad. Särskilt i betraktande av de mycket betydande pensionsfyllnadsbelopp, som utgå i Stockholms skoldistrikt förefaller det statskontoret rimligt, att pensionsförbättring enligt det blivande tjänstepensionsreglementet överhuvud taget ej må komma de lärare till godo, som åtnjuta dylik pensionsfyllnad. Ämbetsverket vill därför förordna, att såsom villkor för reglementets tillämpning å de lärare, om vilka här är fråga, skall gälla, att de avsäga sig rätten till personlig pensionsfyllnad. Bestämmelse härom bör lämpligen såsom en särskild paragraf intagas i tjänstepensionsreglementet. Skulle med hänsyn till utfärdade s. k. fribrev tvekan uppstå, hur vid förekomsten av dylikt brev skall förfaras, torde frågan härom böra underställas Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall.

Föredragande departementschefen anför följande:

Statskontoret synes i sitt utlåtande utgå från, att den personliga pensionsfyllnaden skulle även för lärare, som blir underkastad de nya pensionsbestämmelserna, motsvara skillnaden mellan pensionsförmånerna, å ena sidan, enligt de statliga och kommunala pensionsbestämmelserna vid 1937 års utgång och, å andra sidan, enligt de nuvarande statliga pensionsbestämmelserna. De sakkunniga ha emellertid åsyftat, att pensionsfyllnaden för sådan lärare skall motsvara skillnaden mellan förstnämnda pensionsbestämmelser och pensionsförmånerna enligt folkskolans tjänstepensionsreglemente. För vederbörande lärare medför i så fall övergången till de nya bestämmelserna icke någon pensionsförbättring. Följden blir däremot att kostnaderna för viss del av pensionsfyllnaden överflyttas från vederbörande kommun till staten.

I och för sig synas knappast några skäl tala för en sådan kostnadsöverflyttning till statsverket. Emellertid är jag icke beredd att tillstyrka statskontorets förslag, att såsom villkor för de nya reglementenas tillämpning å lärare, som är berättigad till personlig pensionsfyllnad, skulle uppställas, att läraren anmäler att han avsäger sig denna rätt. Detta förslag skulle visserligen, såsom nyss påpekats, icke medföra någon pensionsförbättring för vederbörande lärare, men däremot skulle dessa komma i gynnsammare ställning än andra lärare därigenom, att de finge vidkännas lägre pensionsavdrag under kortare avdragstid. Huruvida en lärare är berättigad till personlig pensionsfyllnad torde också i åtskilliga fall vara vanskligt att nu bedöma, då denna rätt kan vara beroende av indexläget vid avgångstillfället. För såväl den pensionsprövande som den löneutbetalande myndigheten kunna därför svårigheter uppkomma att avgöra vilka lärare skola kvarstå på nuvarande pensionsbestämmelser av den anledningen, att de icke avsagt sig rätten till personlig pensionsfyllnad.

För egen del förordar jag, med hänsyn till de nu angivna olägenheterna, att personlig pensionsfyllnad, beräknad på sätt de sakkunniga åsyftat, får utgå till lärare, som bli underkastade de nya reglementena. För att erhålla tydliga bestämmelser om pensionsfyllnaden och därigenom möjliggöra för lärarna att välja, huruvida de skola övergå på de nya lönebestämmelserna och, som en följd härav, på de nya pensionsbestämmelserna, anser jag, i motsats till de sakkunniga, att skoldistriktet böra — på sätt skedde i samband med 1937 års löneroglering — åläggas utbetala sådan personlig pensionsfyllnad. Bestämmelse härom torde böra intagas i statsbidragskungörelsen.

Retroaktiv tillämpning av de nya pensionsreglementena i vissa fall. *Föredragande departementschefen* har i förevarande hänseende anfört följande:

Vid anmälan i propositionen nr 339 till fjolårets riksdag av förslag till allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen förordade jag, att de nya bestämmelserna skulle från och med reglementenas ikraftträdande göras tillämpliga å de tjänstemän, som blivit underkastade de nya avlöningsförfattningarna men avgått ur tjänst före pensionsregleringens ikraftträdande. En sådan retroaktiv tillämpning av pensionsreglementena ansågs i och för sig naturlig, då den allenast innebar, att — liksom i allmänhet skett vid pensionsregleringar, som föranletts av nya lönerogleringar — pensionsregleringen gjordes parallell med lönerogleringen. Samtidigt förordade jag även, att viss kompensation skulle beredas pensionstagarna för de lägre pensionsförmåner, som åtnjutits till följd av att pensionsregleringen komme att tråda i kraft först någon tid efter lönerogleringens genomförande. Såsom framgår av propositionen hade vid denna frågas förberedande behandling tvekan yppats angående lämpligheten att bereda sådan kompensation. För egen del ville jag emellertid icke motsätta mig densamma med hänsyn till vissa tidigare gjorda uttalanden. Vad jag sålunda förordat bifölls av riksdagen.

För de här ifrågavarande befattningshavarna har icke föreslagits någon gottgörelse för tiden före de nya reglementenas ikraftträdande. Icke heller jag anser, att sådan kompensation bör utgå. Vad åter angår förslaget att göra de nya pensionsbestämmelserna från och med deras ikraftträdande tillämpliga å befattningshavare, som avgått ur tjänst under tiden 1 juli 1939—30 juni 1942, anser jag mig böra biträda de sakkunnigas ståndpunkt. Då provisorisk löneroglering varit genomförd för ifrågavarande befattningshavare sedan den 1 juli 1939, varvid lönebeloppen anpassats efter de nya statliga lönerna, synes det mig skäligt att i förevarande hänseende medgiva samma förmåner, som skola tillkomma de under samma tidsperiod enligt civila tjänstepensionsreglementet pensionerade statstjänstemännen. Mot vad de sakkunniga i övrigt anfört i detta sammanhang finner jag icke anledning till erinran.

Slutligen må erinras, att 1941 års riksdag bemyndigat Kungl. Maj:t att förordna om utbyte av rätt till uppskjuten livränta enligt civila eller militära tjänstepensionsreglementet mot förtidslivränta. Liknande bemyndigande bör, såsom också de sakkunniga föreslagit, utverkas i fråga om rätt till uppskjuten livränta enligt tjänstepensionsreglementet för folkskollärare m. fl.

Utskottets yttrande.

Såsom i det föregående berörts, har innevarande riksdag beslutat, att en definitiv löneroglering skall från och med den 1 juli 1942 genomföras för folk- och småskollärarna och med dem i avlöningshänseende likställda befattningshavare samt för nomadlärarna, varvid löneförhållandena anslutits till de principer, som sedan den 1 juli 1939 gälla för tjänstemän vid den civila statsförvaltningen. Det nu föreliggande pensioneringsförslaget avser att anpassa befattningshavarnas pensionsförhållanden efter det nya pensions-system, som från och med den 1 juli 1942 blir gällande för statstjänstemännen. Med hänsyn till riksdagens beslut rörande löneroglering för ifrågavarande lärarpersonal tillstyrker utskottet, att en definitiv pensionsreglering för personalen nu genomföres.

Grundlinjerna för de nya pensioneringsbestämmelserna, sådana desamma utformats i den föreliggande propositionen, hava icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet biträder sålunda förslagen i fråga om pensioneringens omfattning, angående pensionsunderlag och pensionsavdrag samt beträffande särskilda regler i pensionshänseende för lärare vid mindre folkskolor m. fl. Likaledes tillstyrker utskottet de i propositionen förordade grunderna för rätt till personlig pensionsfyllnad i vissa fall.

Med avseende å frågan om en retroaktiv tillämpning av de nya pensionsreglementena i vissa fall innebär det föreliggande förslaget, att reglementena skola från och med desammas ikraftträdande äga tillämpning beträffande sådana lärare, som avgått ur tjänst under tiden 1 juli 1939—30 juni 1942. Förslaget i denna del har motiverats med att provisorisk lönereglering varit genomförd för ifrågavarande lärarpersonal sedan den 1 juli 1939, varvid lönebeloppen anpassats efter de nya statliga lönerna. Även utskottet finner det vara skäligt, att här avsedda pensionerade lärare i förevarande hänseende likställas med de statstjänstemän, som under nyss angivna tid avgått med pension enligt civila tjänstepensionsreglementet.

Vad propositionen i övrigt innehåller har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 30 juni 1942.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Åkerberg, von Horn, Lindbärg, Edin, Bodin, Sylwan och Albertsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Paulsen, Andersson i Falkenberg, K. A. Westman, Hil-
ding, Sundberg, Westerdahl, Nilsson i Landskrona och Hallberg.

Reservat ion

av herr Paulsen.

F ö r s l a g
till
folkskolans tjänstepensionsreglemente.

1 avd. Allmänna bestämmelser.

1 §.

1 mom. Detta reglemente skall äga tillämpning å:

a) ordinarie och extra ordinarie lärare, som äro underkastade folkskolans avlöningsreglemente;

b) befattningshavare, för vilken folkskolans avlöningsreglemente är gällande och vilken innehar befattning såsom

lärare vid sjukvårdsanstalt eller barnhem med anställning såsom ordinarie eller tillsvidare med ömsesidig rätt till minst fyra månaders uppsägning eller såsom extra ordinarie eller

föreståndarinna eller biträdande föreståndarinna vid skolhem, tillhörigt skoldistrikt eller Skytteanska skolan i Tärna, eller vid arbetsstuga, tillhörig någon av stiftelserna Västerbottens läns arbetsstugor och Norrbottens läns arbetsstugor; samt

c) ordinarie och extra ordinarie lärare, som äro underkastade 1942 års avlöningsreglemente för nomadlärare.

2 mom. Under del av kalenderhalvår, då lärare jämlikt 1 § 2 mom. fjärde stycket folkskolans avlöningsreglemente skall anses hava innehaft extra ordinarie anställning, skall han jämväl anses hava varit underkastad detta reglementes bestämmelser.

3 mom. Vad i detta reglemente sägs om tjänstepensionsbestämmelser skall, där ej annat framgår, avse dels tjänstepensionsbestämmelser, antagna av Kungl. Maj:t och riksdagen, dels ock tjänstepensionsbestämmelser för riksdagens verk, vilka antagits av riksdagen eller med stöd av dess bemyndigande utfärdats av delegerade för riksdagens verk. Såsom tjänstepensionsbestämmelser av förstnämnda slag anses icke bestämmelser om pensionering av försvarsväsendets reserver av befäl och civilmilitär personal.

Med tjänstepensionsrätt, varom i reglementet förmäles, förstås pensionsrätt enligt i nästföregående stycke avsedda bestämmelser.

4 mom. I detta reglemente meddelade bestämmelser skola, i den mån krigsavlöningsreglementet vinner tillämpning, tillämpas allenast i den omfattning annat ej följer av vad i sistnämnda reglemente stadgas.

2 §.

Befattningshavare, å vilken detta reglemente äger tillämpning, har att vidkännas *tjänstepensionsavdrag* samt är efter avgång från befattningen berättigad att åtnjuta *tjänstepension* eller *tjänstelivränta*, allt enligt de föreskrifter och under de villkor, som innehållas i reglementet jämte de närmare bestämmelser, som för tillämpningen av detsamma utfärdas av Kungl. Maj:t.

I reglementet meddelas jämväl bestämmelser om befattningshavares *skyldighet att avgå från befattningen m. m.*

3 §.

1 mom. Fråga om rätt att komma i åtnjutande av tjänstepension eller tjänstelivränta enligt detta reglemente prövas

- a) i fall som avses i 10 § 2 mom. av Kungl. Maj:t; samt
- b) i andra fall av statens pensionsanstalt.

Pension eller livränta, vartill rätt föreligger, skall till beloppet fastställas av statens pensionsanstalt.

2 mom. Då pension eller livränta fastställs, skall skriftligt bevis därom tillställas den till förmånen berättigade.

2 avd. Om tjänstepensionsavdrag.

4 §.

Från och med den dag, då befattningshavare blir underkastad reglementets bestämmelser, intill dess avgång från befattningen äger rum skall befattningshavaren tillkommande lön minskas med *tjänstepensionsavdrag*.

Ordinarie befattningshavare, som med frånträdande av befattningens utövande innehar extra ordinarie befattning med pensionsrätt enligt reglementet, vidkännes pensionsavdrag allenast i sistnämnda befattning.

5 §.

1 mom. Såsom tjänstepensionsavdrag skall tillämpas det belopp, som i 2 och 3 mom. här nedan angives för den befattning befattningshavaren innehaft under tid, för vilken pensionsavdraget verkställs.

Har ordinarie befattning på grund av ändrad årlig lästid nedflyttats till lägre lönegrad, skall därav föranledd nedsättning av tjänstepensionsavdraget för befattningen likväl icke bliva gällande för den, som vid nedflyttningen innehade befattningen, där Kungl. Maj:t medgivit att beträffande honom må i fråga om löneklassplacering så anses, som om han fortfarande tillhörde den högre lönegraden.

Vad i nästföregående stycke stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande ordinarie befattningshavare, som utan något sitt förvållande förflyttats till befattning i lägre lönegrad.

2 mom. För befattningar som avses i detta reglemente skola, där ej annat följer av stadgandet i 3 mom., tjänstepensionsavdragen för år räknat utgöra de belopp, som här nedan för de särskilda lönegraderna angivas:

Lönegrad	Tjänstepensions- avdrag kronor	Lönegrad	Tjänstepensions- avdrag kronor
Lo 17	186	LEo 15	141
Lo 16	171	LEo 14	129
Lo 9	90	LEo 7	72
Lo 6	72	LEo 4	63

3 mom. För lärare vid mindre folkskola, biträdande lärare samt nomadlärare vid visteskola, som tjänstgör vid byskola, utgör tjänstepensionsavdraget för år räknat för ordinarie manlig lärare 117 kronor, för ordinarie kvinnlig lärare 99 kronor, för extra ordinarie manlig lärare 90 kronor och för extra ordinarie kvinnlig lärare 78 kronor.

3 avd. Om befattningshavares skyldighet att avgå m. m.

6 §.

1 mom. Så framt ej annat följer av vad i 2 mom. sägs, är ordinarie befattningshavare skyldig att avgå från befattningen och må extra ordinarie befattningshavare ej bibehållas i sin befattning, därest han

- a) uppnått den levnadsålder, vid vilken pensionsåldern inträder;
- b) till följd av olycksfall i tjänsten befinnes för framtiden oförmögen att på tillfredsställande sätt sköta sin befattning; eller
- c) till följd av sjukdom, vanförhet eller lyte i andra fall än under b) sägs eller till följd av nedsatt arbetsförmåga befinnes för framtiden oförmögen att på tillfredsställande sätt sköta sin befattning.

Finner i fall, varom under b) och c) här ovan förmåles, statens pensionsanstalt anledning antaga att befattningshavaren kan tjänstgöra i sådan annan befattning, till vilken han må vara pliktig att låta förflytta sig, skall frågan, huruvida förflyttning lämpligen bör ske, underställas skolöverstyrelsens prövning.

2 mom. Då synnerliga skäl därtill äro, må den myndighet, som äger att från befattningen entlediga, efter tillstyrkan av vederbörande folkskolinspektör eller, i fråga om nomadlärare, av nomadskolininspektören, medgiva ordinarie befattningshavare anstånd med avsked och extra ordinarie befattningshavare att bibehållas i sin befattning efter pensionsålderns inträde, så länge befattningshavaren är fullt tjänstduglig, dock icke längre tid än sammanlagt ett år. Äro myndigheten och inspektören av olika mening, huruvida här avsett medgivande skall lämnas eller ej, skall frågan därom underställas skolöverstyrelsen för avgörande.

Då särskilda omständigheter därtill föranleda, må Kungl. Maj:t medgiva kvarstående respektive bibehållande i befattningen längre tid efter pensionsålderns inträde än ett år, dock icke i något fall längre än sammanlagt tre år efter nämnda tidpunkt.

3 mom. Befinnes ordinarie befattningshavare urständssatt att på tillfredsställande sätt fullgöra sina tjänståligganden och är ej sådant fall för handen, varom i 1 mom. första stycket sägs, må Kungl. Maj:t, därest för befattningshavaren högst fem år återstå till pensionsålderns inträde, förklara honom skyldig att avgå och entlediga honom.

Befattningshavare, som genom lagakraftägande dom befunnits skyldig till förfarande, varå avsättning kunnat följa, men som jämlikt 5 kap. 5 § straff-

lagen förklarats fri från ansvar, må av Kungl. Maj:t, jämväl i annat fall än i nästföregående stycke sägs, förklaras skyldig att avgå samt entledigas.

7 §.

1 mom. Pensionsåldern inträder vid utgången av det redovisningsår, under vilket befattningshavaren uppnått följande levnadsålder:

för befattningshavare, hänförd till lönegrad Lo 17, Lo 16, LEO 15 eller LEO 14	63 år,
för befattningshavare, hänförd till lönegrad Lo 9, Lo 6, LEO 7 eller LEO 4	60 år.

2 mom. Har ordinarie befattningshavare utan något sitt förvållande förflyttats till befattning, för vilken gäller annan pensionsålder, skall den nya pensionsåldern icke tillämpas å honom, såframt han icke inom viss, av Kungl. Maj:t bestämd tid anmäler sin önskan att bliva underkastad den nya åldersbestämmelsen.

8 §.

Med *olycksfall i tjänsten* förstås i detta reglemente sådant vid utövande av befattning, som i reglementet avses, eller av befattning eller uppdrag i statens tjänst eller av annan befattning, som är förenad med tjänstepensionsrätt, inträffat olycksfall, som enligt allmän lag är att hänföra till olycksfall i arbete.

Vad i reglementet stadgas om olycksfall i tjänsten skall äga tillämpning jämväl där befattningshavare på grund av befattning eller uppdrag, som i nästföregående stycke sägs, blivit utsatt för *våld* eller annan *misshandel* eller i befattningen eller uppdraget ådragit sig sådan *yrkessjukdom*, varom förmäles i lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar.

9 §.

1 mom. Beslut om befattningshavares avsked eller entledigande må icke meddelas utan att frågan om befattningshavarens rätt att komma i åtnjutande av tjänstepension, där sådan fråga förekommer, dessförinnan avgjorts.

Underlåter befattningshavare att söka avsked eller entledigande, ändock att enligt beprövande av den myndighet, som äger att från befattningen avskeda eller entlediga, förhållande föreligger, som enligt 6 § 1 mom. bör föranleda hans avgång, ankommer på myndigheten att föranstalta om prövning av frågan om befattningshavarens rätt att komma i åtnjutande av tjänstepension samt att, därest pensionsrätt prövats föreligga, entlediga befattningshavaren.

2 mom. I fall, varom förmäles i 6 § 3 mom., må beslut om entledigande icke meddelas utan att befattningshavaren erhållit tillfälle att inkomma med yttrande i ärendet.

4 avd. Om tjänstepension.

Gemensamma bestämmelser.

10 §.

1 mom. Rätt att vid avgång från befattningen komma i åtnjutande av tjänstepension tillkommer, där ej annat följer av bestämmelsen i 3 mom. första stycket, i detta reglemente avsedd befattningshavare,

a) därest han uppnått den levnadsålder, vid vilken pensionsåldern inträder, och sådant fall som under b) eller c) sägs icke föreligger (*ålderspension*);

b) i fall som avses i 6 § 1 mom. första stycket b) (*invalidpension*); samt

c) i fall som avses i 6 § 1 mom. första stycket c), så ock där befattningshavare med tillämpning av bestämmelserna i 6 § 3 mom. förklarats skyldig att avgå (*sjukpension*).

Härvid iakttages dock

a) att befattningshavare icke må komma i åtnjutande av invalid- eller sjukpension, därest han i den ordning, varom i 6 § 1 mom. andra stycket förmåles, prövats lämpligen böra förflyttas till annan befattning; samt

b) att ordinarie befattningshavare, som med frånträdande av befattningens utövande innehar extra ordinarie befattning, ej må, därest båda befattningarna äro förenade med tjänstepensionsrätt enligt detta reglemente, vid samtidig avgång från befattningarna bekomma mer än *en* pension.

2 mom. Befattningshavare, som tidigast fem år före pensionsålderns inträde frivilligt avgår från sin befattning, må kunna av Kungl. Maj:t medgivas rätt att därvid komma i åtnjutande av tjänstepension (*förtidspension*), därest avgången finnes icke vara stridande mot det allmännas intresse och under förutsättning tillika, att han innehar minst 30 tjänstår.

3 mom. Har befattningshavare genom beslut, som vunnit laga kraft, blivit dömd till avsättning eller till följd av tjänstefel skild från befattning, som i detta reglemente avses, eller från befattning i statens tjänst eller från annan befattning, som är förenad med tjänstepensionsrätt, eller har han genom laga kraft ägande beslut blivit för förbrytelse i tidigare innehavd befattning av sådant slag dömd, i stället för till avsättning, till straff enligt 2 kap. 17 § strafflagen, må han ej komma i åtnjutande av pension.

Där beträffande befattningshavare beslut, som i nästföregående stycke avses, meddelats men ej vunnit laga kraft, eller befattningshavare hålles häktad för brott, vilket kan föranleda att han dömes till avsättning eller, i stället för avsättning, till straff enligt 2 kap. 17 § strafflagen, eller befattningshavare av polismyndighet kvarhålls såsom misstänkt för sådant brott, må frågan om befattningshavarens rätt att komma i åtnjutande av pension icke upptagas till prövning, så länge sådant förhållande föreligger.

11 §.

1 mom. Tjänstepension utgöres av *grundbelopp* samt, i förekommande fall, *rörligt tillägg*.

2 mom. Tjänstepension utgår från och med dagen näst efter den, då avgång från befattningen ägt rum, till och med den dag, då en månad förflutit efter pensionstagarens frånfälle.

Såsom undantag härifrån skall dock gälla, dels att den, som dömts till mistning på viss tid av innehavd befattning, icke må åtnjuta pension för befattningen före utgången av nämnda tid, dels ock att, där i fråga om pensionstagare sådant beslut föreligger, som i 10 § 3 mom. första stycket avses, pensionen skall upphöra att utgå från och med månaden näst efter den, under vilken beslutet vunnit laga kraft.

Vid tillämpning av bestämmelsen i första stycket iakttages, att för tiden efter frånfället utgående pensionsbelopp icke må sammanlagt överstiga 600 kronor.

3 mom. Pensionstagare, som undergår direkt ådömt frihetsstraff eller är föremål för åtgärd, som förklarats skola träda i stället för sådant straff, eller ock avtjänar ådömt tvångsarbete, må för den tiden uppbära allenast en tredjedel av den pension, som eljest skolat till honom utgå.

Har pensionstagaren anhörig, vilken för sitt uppehälle är beroende av honom, må statens pensionsanstalt kunna medgiva sådan anhörig rätt att uppbära det förverkade pensionsbeloppet eller del därav.

4 mom. Utbetalning av tjänstepension sker månadsvis i efterskott enligt de närmare bestämmelser, som meddelas av Kungl. Maj:t; statens pensionsanstalt likväl obetaget att efter pensionstagarens frånfälle förskottsvis utbetala återstående pensionsbelopp.

Tjänstepensionens grundbelopp.

12 §.

1 mom. Storleken för år räknat av tjänstepensionens grundbelopp bestämes, där ej annat föranledes av stadgandena i 2 och 3 mom. här nedan, dels av det tjänstepensionsunderlag, som enligt föreskrifterna i 13 § skall för befattningshavaren tillämpas, dels ock av den tid befattningshavaren enligt 14 § äger tillgodoräkna såsom tjänstår, allt enligt de närmare bestämmelser, som meddelas i 15—18 §§.

2 mom. Har ordinarie befattningshavare utan något sitt förvållande förflyttats till befattning i lägre lönegrad, må grundbeloppet av tjänstepension likväl icke understiga det belopp, vartill det skulle hava beräknats, därest förflyttningen icke ägt rum.

Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning i fall som avses i 5 § 1 mom. andra stycket.

3 mom. Där befattningshavare, som samtidigt avgår från ordinarie befattning och sådan extra ordinarie befattning, vilken av honom innehafts med

frånträdande av den ordinarie befattningens utövande, på grund av bestämmelsen i 10 § 1 mom. andra stycket b) endast äger komma i åtnjutande av en pension, skall dennas grundbelopp motsvara det högsta av de för de särskilda befattningarna beräknade grundbeloppen.

4 mom. Beräknat grundbelopp, som icke utgöres av helt med 12 eller, i fråga om grundbelopp understigande 1,680 kronor, med 6 jämnt delbart kronotal, jämkas till närmast högre sålunda delbara tal.

13 §.

1 mom. Såsom tjänstepensionsunderlag skall tillämpas det belopp, som enligt 2 eller 3 mom. gäller för den befattning, från vilken avgången sker.

Har den befattning, från vilken avgången ägt rum, innehafts under kortare tid än tre år före pensionsålderns inträde eller, i fråga om befattningshavare, som avgår med rätt till förtidspension, tre år före avgången, må dock, där ej Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, vid bestämmandet av ålders- eller förtidspension icke tillämpas högre tjänstepensionsunderlag än som motsvarar en tredjedel av sammanlagda beloppet av de högsta tjänstepensionsunderlag, vilka må hava varit för befattningshavaren gällande under vart och ett av de senast förflutna tre åren på grund av därunder innehavd, med tjänstepensionsrätt förenad anställning.

2 mom. För befattningar som avses i detta reglemente skola, där ej annat följer av stadgandet i 3 mom., tjänstepensionsunderlagen utgöra de belopp, som här nedan för de särskilda lönegraderna angivas:

Lönegrad	Tjänstepensionsunderlag		Lönegrad	Tjänstepensionsunderlag	
	man kronor	kvinna kronor		man kronor	kvinna kronor
Lo 17	4,236	3,996	LEo 15	3,528	3,300
Lo 16	3,996	3,768	LEo 14	3,300	3,072
Lo 9	2,616	2,484	LEo 7	2,280	2,184
Lo 6	—	2,184	LEo 4	—	1,884

3 mom. För lärare vid mindre folkskola, biträdande lärare samt nomadlärare vid visteskola, som tjänstgör vid byskola, utgöra tjänstepensionsunderlagen för ordinarie manlig lärare 3,072 kronor, för ordinarie kvinnlig lärare och för extra ordinarie manlig lärare 2,616 kronor samt för extra ordinarie kvinnlig lärare 2,280 kronor.

14 §.

1 mom. Såsom tjänstår må tillgodoräknas tid före pensionsålderns inträde, under vilken befattningshavare varit underkastad detta reglemente.

Vid tjänstårsberäkningen skall dock avdrag göras för tid, under vilken befattningshavare av annan anledning än tjänstledighet för offentligt uppdrag eller för uppehållande av befattning vid kommunal läroanstalt eller i statens tjänst vidkänts C-avdrag å lönen.

2 mom. Såsom tjänstår må jämväl tillgodoräknas dels tid, varunder be-

fattningshavare varit underkastad andra tjänstepensionsbestämmelser än de i detta reglemente innefattade, i den omfattning sådan tid enligt berörda bestämmelser med därtill hörande övergångsstadganden fått tillgodoräknas, dels ock tid i övrigt, vilken befattningshavaren ägt räkna såsom tjänstår enligt de andra pensionsbestämmelser med övergångsstadganden, vilka han sålunda varit senast underkastad, dock endast i den mån sådan tid ej tillgodoräknats enligt föreskrifterna i 1 mom.

Såsom inskränkning i vad nu stadgats gäller, att tid varunder befattningshavare innehaft beställning å reservstat vid försvarsväsendet ej må tillgodoräknas.

3 mom. På prövning i den ordning Kungl. Maj:t föreskriver beror, om och i vad mån såsom tjänstår må tillgodoräknas tid varunder befattningshavare, i andra fall än i 1 och 2 mom. avses, fullgjort arbete eller uppdrag i eller utom statens tjänst.

4 mom. Vid tjänstårsberäkning skall i förekommande fall iakttagas att tid varunder mer än en med tjänstepensionsrätt förenad befattning innehafts må tillgodoräknas med högst det antal tjänstår som motsvarar tiden för samtidigt innehav av befattningarna.

5 mom. Därest vid beräkning av tjänstår den uppkomna slutsumman utvisar del av dag, skall jämkning ske till närmast högre hela dagantal.

15 §.

Grundbeloppet av *alderspension* bestämmes enligt följande grunder. Kan befattningshavare räkna minst 30 tjänstår utgår *hel* pension, vars grundbelopp är lika med tjänstepensionsunderlaget. Är tjänstårens antal mindre, utgår *avkortad* pension, vars grundbelopp motsvarar tjänstepensionsunderlaget minskat med $\frac{1}{120}$ för varje full fjärdedel av år, varmed antalet tjänstår understiger 30.

16 §.

Grundbeloppet av *invalidpension* motsvarar det för befattningshavaren gällande tjänstepensionsunderlaget. Beträffande befattningshavare, som avgår efter pensionsålderns inträde, skall likväl grundbeloppet bestämmas enligt de i 15 § angivna grunderna.

17 §.

Grundbeloppet av *sjukpension* bestämmes enligt de i 15 § angivna grunderna. Grundbeloppet skall dock utgöra lägst 75 procent av tjänstepensionsunderlaget i den mån beloppet icke härigenom överstiger grundbeloppet av den ålderspension, som skulle hava tillkommit befattningshavaren, därest han under oförändrade förhållanden kvarstått i sin befattning till pensionsålderns inträde.

18 §.

Grundbeloppet av *förtidspension* motsvarar det för befattningshavaren gällande tjänstepensionsunderlaget men skall för tiden intill den tidpunkt,

vid vilken pensionsåldern skulle hava inträtt, vara minskat med $\frac{1}{180}$ för varje full eller påbörjad fjärdedel av år, som vid avgångstillfället återstått till nämnda tidpunkt.

Rörligt tillägg.

19 §.

1 mom. Å tjänstepensionens grundbelopp eller, där mer än en pension enligt reglementet åtnjutes, å de sammanlagda grundbeloppen utgår rörligt tillägg under samma förutsättningar och enligt samma grunder, som enligt folkskolans avlöningsreglemente gälla angående dylikt tillägg å lön till ordinarie och extra ordinarie lärare.

2 mom. Rörligt tillägg beräknas å grundbeloppet för månad.

Härvid skall dock iakttagas, att tillägg ej beräknas å belopp, varmed grundbeloppet överstiger 500 kronor, och ej heller å däri ingående öretal, som överskjuter fullt krontal.

3 mom. Till hjälp vid uträkning av rörligt tillägg utfärdar Kungl. Maj:t de tabeller och anvisningar, som må finnas erforderliga.

5 avd. Om tjänstelivränta.

20 §.

1 mom. Den som, efter att hava blivit underkastad detta reglemente, avgått från befattning, som i reglementet avses, utan rätt att komma i åtnjutande av tjänstepension enligt reglementet, är berättigad att på därom gjord ansökning erhålla tjänstelivränta,

a) när han uppnått en levnadsålder av 65 år (*uppskjuten livränta*); eller

b) därest han före uppnåendet av 65 års ålder blivit varaktigt oförmögen till arbete och på grund därav erhållit folkpension enligt gällande lag om folkpensionering (*förtidslivränta*).

Såsom förutsättning för rätt till tjänstelivränta skall likväl gälla,

a) att befattningshavaren under sammanlagt minst tre år före avgången innehaft anställning, som vid nämnda tillfälle varit förenad med tjänstepensionsrätt enligt detta reglemente eller andra tjänstepensionsbestämmelser; samt

b) att befattningshavaren icke efter avgången men före den i första stycket a) eller b) avsedda tidpunkten innehaft annan anställning, förenad med tjänstepensionsrätt som nyss sagts.

Där befattningshavare samtidigt avgått från ordinarie befattning och sådan extra ordinarie befattning, som av honom innehafts med frånträdande av den ordinarie befattningens utövande, äger han, därest båda befattningarna varit förenade med tjänstepensionsrätt enligt detta reglemente, allenast komma i åtnjutande av *en* tjänstelivränta.

2 mom. Där tjänstepension upphör att utgå på grund av stadgandet i 11 §

2 mom. andra stycket, inträder i stället rätt till tjänstelivränta enligt bestämmelserna i 1 mom. här ovan.

3 mom. Tjänstelivränta utgår

a) uppskjuten livränta från och med månaden näst efter den, under vilken vederbörande uppnått 65 års ålder, eller, där nämnda ålder redan uppnåtts och livräntan träder i stället för tjänstepension, från och med dagen näst efter den, då tjänstepension upphört att utgå, dock att livränta i förstnämnda fall ej må utgå för längre tid tillbaka än sex månader före den månad, under vilken ansökning därom gjorts; samt

b) förtidslivränta från och med den månad, med vars ingång folkpensionen börjat löpa, dock tidigast från och med den månad, då ansökningen om tjänstelivränta gjorts.

Livräntan utgår till och med den månad, varunder livräntetagaren avlider.

4 mom. Utbetalning av tjänstelivränta sker i efterskott enligt de närmare bestämmelser, som meddelas av Kungl. Maj:t.

21 §.

1 mom. Beloppet för år räknat av tjänstelivränta bestämmes, där ej annat föranledes av vad nedan i 2 mom. stadgas, i förhållande till dels det för befattningshavaren vid avgången gällande tjänstepensionsunderlaget, dels antalet vid avgången uppnådda tjänstår, dels ock nämnda antal tjänstår utökade med tid, som vid avgången må hava återstått till utgången av den månad varunder befattningshavaren uppnår 65 års ålder, allt på sätt närmare stadgas i 22 §.

Härvid iakttages

a) att i fall, där den befattning från vilken avgången ägt rum innehafts under kortare tid än tre år, tjänstepensionsunderlaget bestämmes på motsvarande sätt som i 13 § 1 mom. andra stycket stadgas i fråga om förtidspension; samt

b) att tid, för vilken bidragsplikt för tjänstepensionering ej förelegat, vid tjänstårsberäkning i intet fall må tagas i betraktande till större del än två tredjedelar.

2 mom. Vad i 11 § 3 mom. samt 12 § 2 och 3 mom. stadgas om tjänstepension eller tjänstepensions grundbelopp skall äga motsvarande tillämpning i fråga om tjänstelivränta.

3 mom. Tjänstelivräntas årsbelopp jämkas, där så erfordras, till närmast högre öretal, som är jämnt delbart med 120.

22 §.

1 mom. Uppskjuten livränta bestämmes, med iakttagande i förekommande fall av vad nedan i 3 mom. stadgas, till ett belopp motsvarande så stor del av tjänstepensionsunderlaget, som antalet vid avgången uppnådda fulla eller påbörjade fjärdedels tjänstår utgör av det på sätt i 21 § 1 mom. sägs utökade antalet fulla eller påbörjade fjärdedels tjänstår, dock minst av

120. Om antalet vid avgången uppnådda fulla eller påbörjade fjärdedels tjänstår är mindre än 120, skall likväl iakttagas, att det på nyssnämnda sätt beräknade beloppet skall minskas med $\frac{1}{10}$ procent för varje felande fjärdedels år.

2 mom. Förtidslivränta bestämmes enligt grunder, som fastställas av Kungl. Maj:t, till sådant belopp, att livräntans värde vid den tidpunkt, från och med vilken densamma utgår, motsvarar värdet vid nämnda tidpunkt av den uppskjutna livräntan. Förtidslivräntans årsbelopp skall likväl lägst motsvara 10 procent av den uppskjutna livräntans årsbelopp.

3 mom. Tjänstelivränta till den som, på sätt i 10 § 3 mom. första stycket närmare sägs, blivit dömd till avsättning eller till följd av tjänstefel skild från befattningen eller för förbrytelse i tidigare innehavd befattning dömd, i stället för till avsättning, till straff enligt 2 kap. 17 § strafflagen, utgör en tredjedel av det belopp, varmed livräntan i annat fall skolat utgå, med rätt likväl för Kungl. Maj:t att tillerkänna vederbörande större del, dock ej mera än två tredjedelar.

6 avd. Om sammanträffande av förmåner.

23 §.

Om den som kommer i åtnjutande av tjänstepension för i detta reglemente avsedd befattning vid avgång från den befattningen åtnjuter eller därvid eller sedermera erhåller annan tjänstepension, antingen enligt detta reglemente eller enligt andra tjänstepensionsbestämmelser, beror på Kungl. Maj:ts prövning, om och i vad mån de till förstnämnda pension hörande förmånerna av sådan anledning skola minskas med de till den sistnämnda pensionen hörande förmånerna. Utgå båda tjänstepensionerna enligt detta reglemente, må allenast en av dem minskas.

Vad i nästföregående stycke stadgas rörande sammanträffande av tjänstepensioner skall äga motsvarande tillämpning med avseende å sammanträffande av tjänstepension och tjänstelivränta eller av flera tjänstelivräntor.

7 avd. Reglementets tillämplighet m. m.

24 §.

Befattningshavare, å vilken reglementet erhåller tillämpning, skall vara pliktig att underkasta sig ändrade bestämmelser i de hänseenden, om vilka i reglementet förmåles. Ordinarie befattningshavare är likväl icke skyldig underkasta sig ändring av föreskrifterna i 5 § 2 och 3 mom. om beloppet av tjänstepensionsavdrag, i 13 § 2 och 3 mom. om beloppet av tjänstepensionsunderlag, i 15—17 §§ om bestämmande av tjänstepensions grundbelopp eller i 19 § om rörligt tillägg, dock att sådan befattningshavare skall vara pliktig att, därest de allmänna levnadskostnaderna nedgå med tio procent eller mera i förhållande till 1935 års genomsnittliga levnadskostnader, efter pröv-

ning av Kungl. Maj:t och riksdagen vidkännas minskning med högst fem procent av grundbeloppet av tjänstepension eller beloppet av tjänstelivränta.

Detta reglemente träder i kraft den 1 juli 1942, från och med vilken dag vad i tidigare av Kungl. Maj:t utfärdad författning eller föreskrift finnes stridande mot reglementets bestämmelser skall upphöra att gälla, såvitt angår den å vilken reglementet erhåller tillämpning.

Övergångsbestämmelser.

1. Utan hinder av vad i 4 § stadgas skall befattningshavare, som varit underkastad bestämmelserna i tjänstepensionsreglementet för folkskollärare m. fl., vara befriad från skyldighet att vidkännas tjänstepensionsavdrag eller åtnjuta nedsättning i sådant avdrag på sätt och under villkor, som här nedan sägs.

Befattningshavare, som före ikraftträdandet av detta reglemente uppnått trettio tjänstår, beräknade enligt stadgandet i 3 § andra stycket tjänstepensionsreglementet för folkskollärare m. fl., eller som under tiden 1 juli 1942—30 juni 1943 uppnår trettio på sådant sätt beräknade tjänstår, vare befriad från skyldighet att vidkännas tjänstepensionsavdrag enligt detta reglemente från och med dess ikraftträdande respektive från utgången av den månad, då berörda antal tjänstår uppnåtts.

Befattningshavare, som uppnår trettio på omförmålt sätt beräknade tjänstår under tiden 1 juli 1943—30 juni 1945, skall, räknat från utgången av den månad, då nämnda antal tjänstår uppnåtts, åtnjuta nedsättning i honom enligt detta reglemente åliggande tjänstepensionsavdrag med två tredjedelar, om trettio tjänstår uppnåtts under tiden 1 juli 1943—30 juni 1944, och eljest med en tredjedel.

Vad i denna punkt stadgats skall icke äga tillämpning å den, som efter reglementets ikraftträdande erhåller tillstånd att kvarstå i sin befattning efter uppnådd pensionsålder och som ej före pensionsålderns inträde vunnit befrielse från avdragsskyldighet.

2. Vid tillämpning av stadgandena i 6 § 2 mom. skall gälla

a) beträffande befattningshavare, som avses i 3 punkten här nedan, att pensionsåldern skall anses hava inträtt vid utgången av det redovisningsår, varunder befattningshavaren uppnått en levnadsålder av 60 år, samt

b) beträffande den, som avgått från extra ordinarie befattning vid utgången av vårterminen 1942, att han skall anses hava kvarstått i befattningen vid reglementets ikraftträdande.

3. För befattningshavare, som är född före den 1 januari 1883, skall i fråga om pensionsålderns inträde gälla vad därom i tjänstepensionsreglementet

för folkskollärare m. fl. med därtill hörande övergångsbestämmelser är stadgat.

4. För befattningshavare, hänförd till lönegrad Lo 17, Lo 16, LEO 15 eller LEO 14, vilken är född under tiden 1 januari 1883—30 juni 1886, inträder pensionsåldern vid utgången av det redovisningsår, varunder befattningshavaren uppnått följande levnadsålder:

för befattningshavare, född under tiden 1 januari 1883—30 juni 1884 . . 60 år,
 för befattningshavare, född under tiden 1 juli 1884—30 juni 1885 61 år,
 för befattningshavare, född under tiden 1 juli 1885—30 juni 1886 62 år.

5. Är den som åtnjuter tjänstepension eller tjänstelivränta enligt reglementet tillika berättigad till särskild förmån av följande slag, nämligen pension från pensionsförsäkringsfonden på grund av inbetalning till pensionsstyrelsen jämlikt stadgande i tidigare gällande författning rörande pensionering av i statens tjänst anställd personal eller därmed jämförlig uppskjuten pension från av staten upprättad eller understödd pensionsanstalt eller pensionskassa, skall grundbeloppet av tjänstepensionen respektive tjänstelivräntans belopp minskas med beloppet av nämnda förmån. Vid bestämmande av det oreducerade grundbeloppet respektive livräntebeloppet skall i sådant fall, ändå att annat följer av eljest tillämpliga bestämmelser, såsom tjänstår tillgodoräknas all den tid, som lagts till grund för beräkning av sagda förmån.

Därest pensionsåldern för den i nästföregående stycke omförmälda förmånen icke sammanfaller med den tidpunkt, från vilken tjänstepensionen eller tjänstelivräntan enligt detta reglemente börjar utgå, eller ock är valfri, skall i nästföregående stycke omförmäld minskning ske med det belopp, som enligt de för beräkningen av förmånen gällande grunderna skolat utgå från och med angivna tidpunkt.

6. Därest vid tillämpning av stadgandena i 13 § 1 mom. andra stycket detta reglemente hänsyn skall tagas till befattningshavares tjänstepensionsunderlag för tid innan reglementet blev gällande för honom, skall därvid så anses, som om för befattningshavaren gällt det tjänstepensionsunderlag, som enligt reglementet är fastställt för den befattning, han under nämnda tid innehaft, eller som enligt detta reglemente eller allmänna tjänstepensionsreglementet gäller för därmed närmast jämförlig befattning.

7. Har befattningshavare, hänförd till lönegrad Lo 17, Lo 16, LEO 15 eller LEO 14, å vilken stadgandena i 3 eller 4 punkterna här ovan äro tillämpliga, med stöd av stadgandena i 6 § 2 mom. erhållit anstånd med avsked eller tillstånd att kvarstå i sin befattning respektive bibehållits i sin befattning efter pensionsålderns inträde, må tjänstår tillgodoräknas jämväl för tiden efter pensionsålderns inträde, dock längst intill utgången av det redovisningsår, varunder befattningshavaren uppnår 63 års ålder.

8. Tid före reglementets ikraftträdande, under vilken befattningshavare såsom vikarie uppehållit befattning, må tillgodoräknas såsom tjänstår på sätt i 2 § 1 mom. d) tjänstepensionsreglementet för folkskollärare m. fl. stadgats, ändock att sådant icke följer av bestämmelserna i 14 §.

9. För ordinarie manlig lärare vid småskola utgör tjänstepensionsavdraget 108 kronor och tjänstepensionsunderlaget 2,916 kronor.

10. Reglementets bestämmelser angående ordinarie lärare vid mindre folkskola och ordinarie biträdande lärare skola äga motsvarande tillämpning å dylika lärare, vilka anställts tills vidare med ömsesidig rätt till minst fyra månaders uppsägning.

F ö r s l a g
till
folkskolans familjepensionsreglemente.

1 avd. Allmänna bestämmelser.

1 §.

1 mom. Detta reglemente äger tillämpning beträffande:

a) befattningshavare, som är underkastad folkskolans tjänstepensionsreglemente;

b) den som åtnjuter pension enligt nyssnämnda tjänstepensionsreglemente; samt

c) den som, efter att på grund av stadgandet under a) här ovan hava blivit underkastad detta reglemente, avgått från sin befattning utan rätt att komma i åtnjutande av pension varom under b) förmäles, under förutsättning att befattningshavaren under sammanlagt minst tre år före avgången innehaft anställning, som vid nämnda tidpunkt varit förenad med tjänstepensionsrätt, varom i 3 mom. andra stycket här nedan förmäles.

Bestämmelsen under c) här ovan avser icke sådant fall, då befattningshavaren efter avgången innehaft annan anställning, förenad med tjänstepensionsrätt som nyss sagts.

2 mom. I fråga om tillämpningen av reglementet skall gälla, att med avgången befattningshavare, varom under 1 mom. c) förmäles, likställes den som erhållit pension enligt folkskolans tjänstepensionsreglemente men på grund av vad i 11 § 2 mom. andra stycket nämnda reglemente stadgas, vid frånfallet ej vidare uppbär pensionen.

3 mom. Vad i detta reglemente sägs om befattningshavare skall, där ej annat framgår, i tillämpliga delar gälla med avseende å sådan förutvarande befattningshavare, som i 1 mom. b) eller c) avses.

Vad i reglementet sägs om tjänste- eller familjepensionsbestämmelser skall, där ej annat framgår, avse dels tjänste- eller familjepensionsbestämmelser, antagna av Kungl. Maj:t och riksdagen, dels ock tjänste- eller familjepensionsbestämmelser för riksdagens verk, vilka antagits av riksdagen eller med stöd av dess bemyndigande utfärdats av delegerade för riksdagens verk. Såsom tjänstepensionsbestämmelser av förstnämnda slag anses icke bestämmelser om pensionering av försvarsväsendets reserver av befäl och civilmilitär personal.

Med tjänste- eller familjepensionsrätt, varom i reglementet förmäles, förstås pensionsrätt enligt i nästföregående stycke avsedda tjänste- eller familjepensionsbestämmelser.

4 mom. I detta reglemente meddelade bestämmelser skola, i den mån krigsavlöningsreglementet vinner tillämpning, tillämpas allenast i den omfattning annat ej följer av sistnämnda reglemente.

2 §.

1 mom. I 1 § 1 mom. a) omförmäld befattningshavare har att vidkännas familjepensionsavdrag enligt bestämmelserna i detta reglemente.

Efterlevande, som här nedan i 2 mom. sägs, till den, beträffande vilken reglementet äger tillämpning, äro berättigade att åtnjuta familjepension eller familjelivränta enligt de föreskrifter och under de villkor, som innehållas i reglementet.

Närmare bestämmelser angående reglementets tillämpning meddelas av Kungl. Maj:t.

2 mom. Familjepension eller familjelivränta tillkommer följande efterlevande, nämligen

efterlevande make, som ej ingått nytt äktenskap,
frånskild make, i fall som i 3 mom. sägs, samt
arvsberättigat barn, vilket ej uppnått 19 års ålder.

Såsom förutsättning härför skall dock gälla, i fråga om make, att äktenskapet icke ingåtts efter det befattningshavaren uppnått en levnadsålder av 60 år, och i fråga om adoptivbarn, att adoptionen ej ägt rum efter det befattningshavaren fyllt 50 år.

3 mom. Då befattningshavare i dom å äktenskapsskillnad förpliktas att till sin make utgiva underhållsbidrag eller i skillnadsmålet visats föreligga avtal om sådant underhållsbidrag, äger domstolen, om makarna levt tillsammans under minst fem år och befattningshavarens make vid sammanlevnades hävande uppnått en ålder av minst 30 år samt det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finnes skäligt, förordna att maken skall vara berättigad till familjepension eller familjelivränta, som avses i detta reglemente.

Sålunda meddelat förordnande upphör att gälla, om skyldighet att utgiva underhållsbidrag, vilket bestämts att utgå på särskilda tider, upphört eller den bidragsberättigade trätt i nytt gifte.

Äger förordnande som nyss sagts giltighet, må sådant förordnande ej med laga verkan meddelas till förmån för befattningshavarens make i senare äktenskap.

3 §.

Innehade avliden befattningshavare vid frånfället familjepensionsrätt enligt bestämmelserna i 1 § detta reglemente för mer än en befattning, skall familjepension eller familjelivränta för varje befattning utgå enligt för densamma meddelade bestämmelser, dock med iakttagande av de i 16 § 1 mom. meddelade bestämmelserna rörande sammanträffande förmåner.

Efter den som enligt reglementet ägde familjepensionsrätt såväl för ordinarie befattning som för extra ordinarie befattning, vilken innehafts med frånträdande av den ordinarie befattningens utövande, må dock endast en familjepension eller en familjelivränta utgå.

4 §.

1 mom. Prövning av fråga om rätt att komma i åtnjutande av familjepension eller familjelivränta enligt detta reglemente samt fastställande till be-

loppet av dylik förmån sker, på därom gjord ansökning, av statens pensionsanstalt.

Sökande åligger att styrka sådana för statens pensionsanstalt icke kända omständigheter, som böra tagas i betraktande vid prövningen av pensionsfrågan.

2 mom. Då pension eller livränta fastställs, skall skriftligt bevis därom tillställas de till förmånen berättigade.

2 avd. Om familjepensionsavdrag.

5 §.

Från och med den dag, då i 1 § 1 mom. a) omförmäld befattningshavare blir underkastad reglementets bestämmelser, intill dess avgång från befattningen äger rum skall befattningshavaren tillkommande lön minskas med familjepensionsavdrag.

Ordinarie befattningshavare, som med frånträdande av befattningens utövande innehar extra ordinarie befattning, vidkännes pensionsavdrag allenast i sistnämnda befattning.

6 §.

1 mom. Såsom familjepensionsavdrag skall tillämpas det belopp, som i 2 och 3 mom. här nedan angives för den befattning befattningshavaren innehaft under tid, för vilken pensionsavdraget verkställs.

Har ordinarie befattning på grund av ändrad årlig lästid nedflyttats till lägre lönegrad, skall därav föranledd nedsättning av familjepensionsavdraget för befattningen likväl icke bliva gällande för den, som vid nedflyttningen innehade befattningen, där Kungl. Maj:t medgivit, att beträffande honom må i fråga om löneklassplacering så anses, som om han fortfarande tillhörde den högre lönegraden.

Vad i nästföregående stycke stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande ordinarie befattningshavare, som utan något sitt förvållande förflyttats till befattning i lägre lönegrad.

2 mom. För befattningar som avses i detta reglemente skola, där ej annat följer av stadgandet i 3 mom., familjepensionsavdragen för år räknat utgöra de belopp, som här nedan för de särskilda lönegraderna angivas:

Lönegrad	Familjepensions- avdrag kronor	Lönegrad	Familjepensions- avdrag kronor
Lo 17	192	LEo 15	162
Lo 16	180	LEo 14	153
Lo 9	117	LEo 7	93
Lo 6	93	LEo 4	78

3 mom. För lärare vid mindre folkskola, biträdande lärare samt nomadlärare vid visteskola, som tjänstgör vid byskola, utgör familjepensionsavdraget för år räknat för ordinarie manlig lärare 144 kronor, för ordinarie kvinnlig lärare 126 kronor, för extra ordinarie manlig lärare 117 kronor och för extra ordinarie kvinnlig lärare 99 kronor.

3 avd. Om familjepension.**Gemensamma bestämmelser.****7 §.**

1 mom. Familjepension enligt detta reglemente tillkommer efterlevande till befattningshavare, som vid sin död kvarstod i sin befattning eller åtnjöt eller ägde rätt att komma i åtnjutande av pension enligt folkskolans tjänstepensionsreglemente.

2 mom. Angående fördelning av familjepension mellan två eller flera familjepensionsberättigade stadgas i 9 § 3 mom. och 13 § 4 mom.

8 §.

1 mom. Familjepension utgöres av *grundbelopp* samt, i förekommande fall, *rörligt tillägg*.

2 mom. Familjepension utgår till därtill berättigad från och med dagen näst efter den, då befattningshavare avlidit, eller, i fråga om pension till barn som födes efter faderns död, från och med den dag, under vilken barnet fötts, till och med utgången av månaden näst efter den, under vilken pensionstagaren avlider, eller, där pensionsrätten upphör av annan anledning, till och med utgången av den månad, under vilken rätten upphört.

3 mom. Pensionstagare, som undergår direkt ådömt frihetsstraff eller är föremål för åtgärd, som förklarats skola träda i stället för sådant straff, eller ock avtjänar ådömt tvångsarbete, må för den tiden uppbära allenast en tredjedel av den pension, som eljest skolat till honom utgå.

Har pensionstagaren anhörig, vilken för sitt uppehälle är beroende av honom, må statens pensionsanstalt kunna medgiva sådan anhörig rätt att uppbära det förverkade pensionsbeloppet eller del därav.

4 mom. Utbetalning av familjepension sker i efterskott enligt de närmare bestämmelser, som meddelas av Kungl. Maj:t; statens pensionsanstalt likväl obetaget att efter pensionstagarens frånfälle förskottsvis utbetala återstående pensionsbelopp.

Familjepensionens grundbelopp.**9 §.**

1 mom. Storleken för år räknat av familjepensionens grundbelopp bestämmes enligt grunder, som angivas i 2 mom. här nedan, i förhållande till ett vid befattningshavarens död för honom gällande familjepensionstal, varom stadgas i 10 §.

2 mom. Vid familjepensionens fastställande beräknas grundbeloppet sålunda, att det motsvarar,

a) då endast en familjepensionsberättigad finnes eller då de pensionsberättigade utgöras av efterlevande make och frånskild make; familjepensionstalet;

b) då de pensionsberättigade utgöras^e av efterlevande make eller frånskild make samt barn eller av efterlevande make och frånskild make samt barn: familjepensionstalet ökat med 50 procent, om endast ett barn finnes, och eljest därutöver med 20 procent för varje ytterligare barn; samt

c) då de pensionsberättigade utgöras av två eller flera barn: familjepensionstalet ökat med 50 procent, om barnen äro två, och eljest därutöver med 20 procent för varje ytterligare barn.

Sker efter familjepensionens fastställande ändring beträffande antalet familjepensionsberättigade, skall med tillämpning av de i nästföregående stycke angivna grunderna bestämmas nytt grundbelopp för familjepensionen att tillämpas från och med den i 8 § 2 mom. stadgade tidpunkt, då familjepensionsrätt inträtt eller upphört.

3 mom. Finnas två eller flera familjepensionsberättigade, skall det på varje tid belöpande grundbeloppet mellan dem fördelas sålunda,

att av grundbelopp, som är gemensamt för efterlevande make eller frånskild make samt barn eller för efterlevande make och frånskild make samt barn, maken eller makarna äga åtnjuta så stor del, som motsvarar 80 procent av familjepensionstalet — dock att frånskild make, som äger pensionsrätt jämte den avlidnes barn i annat gifte, icke må åtnjuta större del än som motsvarar 40 procent av familjepensionstalet — samt barnet eller barnen återstoden,

samt att av grundbelopp eller del därav, som är gemensam för efterlevande make och frånskild make eller för två eller flera barn, makarna respektive barnen äga taga lika del.

Har i följd därav, att frånskild make underlåtit att göra ansökning om pension, till annan familjepensionsberättigad utbetalts större belopp än han enligt här stadgade grunder bort erhålla, skall därvid bero.

10 §.

1 mom. Familjepensionstalet bestämmes, där ej annat föranledes av stadgandena i 2 och 3 mom. här nedan, dels av det familjepensionsunderlag, som enligt föreskrifterna i 11 § skall tillämpas, dels ock av antalet tjänst-år, varom förmåles i 12 §, allt enligt följande grunder. Uppgår antalet tjänst-år till minst 30, skall familjepensionstalet motsvara familjepensionsunderlaget. Är tjänstårens antal mindre, skall familjepensionstalet motsvara familjepensionsunderlaget minskat med $\frac{1}{120}$ för varje full fjärdedel av år, varmed antalet tjänstår understiger 30.

2 mom. I fråga om ordinarie befattningshavare, som utan något sitt förvållande förflyttats till befattning i lägre lönegrad, må familjepensionstalet likväl icke understiga det belopp, vartill det skulle hava beräknats, därest förflyttningen icke ägt rum.

Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning i fall, som i 6 § 1 mom. andra stycket avses.

3 mom. Där på grund av bestämmelsen i 3 § andra stycket endast en fa-

miljepension utgår, skall familjepensionstalet för denna motsvara det högsta av de för de särskilda befattningarna beräknade familjepensionstalen.

4 mom. Beräknat familjepensionstal, som icke utgör helt krontal, jämkas till närmast högre sådant tal.

11 §.

1 mom. Såsom familjepensionsunderlag skall tillämpas det belopp, som enligt 2 och 3 mom. gäller för den familjepensionsberättigande befattning befattningshavaren innehade vid dödsfallet eller från vilken han dessförinnan avgått med rätt till pension, varom i 1 § 1 mom. b) förmäles.

2 mom. För befattningar som avses i detta reglemente skola, där ej annat följer av stadgandet i 3 mom., familjepensionsunderlagen utgöra de belopp, som här nedan för de särskilda lönegraderna angivas:

Lönegrad	Familjepensions- underlag kronor	Lönegrad	Familjepensions- underlag kronor
Lo 17	1,752	LEo 15	1,452
Lo 16	1,644	LEo 14	1,392
Lo 9	1,128	LEo 7	996
Lo 6	996	LEo 4	888

3 mom. För lärare vid mindre folkskola, biträdande lärare samt nomadlärare vid visteskola, som tjänstgör vid byskola, utgöra familjepensionsunderlagen för ordinarie manlig lärare 1,320 kronor, för ordinarie kvinnlig lärare 1,188 kronor, för extra ordinarie manlig lärare 1,128 kronor och för extra ordinarie kvinnlig lärare 1,020 kronor.

12 §.

Såsom tjänstår räknas vid bestämmande av familjepension

a) tid, som må tillgodoräknas såsom tjänstår enligt folkskolans tjänstepensionsreglemente,

b) tid, under vilken beställning å reservstat vid försvarsväsendet innehaft, ävensom tid, som må tillgodoräknas såsom tjänstår enligt familjepensionsreglementet för prästerskapet, jämväl där sådant icke följer av stadgandet under a), samt

c) tid, som från dödsfallet eller avgången från befattningen må hava återstått till pensionsålderns inträde.

Rörligt tillägg.

13 §.

1 mom. Å familjepensionens grundbelopp eller, där mer än en pension enligt reglementet åtnjutes, å de sammanlagda grundbeloppen utgår rörligt tillägg under samma förutsättningar och enligt samma grunder, som enligt

folkskolans avlöningsreglemente gälla angående dylikt tillägg å lön till ordinarie och extra ordinarie lärare.

2 mom. Rörligt tillägg beräknas å grundbeloppet för månad, dock ej å däri ingående öretal, som överskjuter fullt krontal.

3 mom. Till hjälp vid uträkning av rörligt tillägg utfärdar Kungl. Maj:tt de tabeller och anvisningar, som må finnas erforderliga.

4 mom. Angående fördelning av rörligt tillägg mellan två eller flera familjepensionsberättigade skall vad i 9 § 3 mom. stadgas om fördelning av grundbelopp äga motsvarande tillämpning.

4 avd. Om familjelivränta.

14 §.

Familjelivränta enligt detta reglemente tillkommer efterlevande till förutvarande befattningshavare, varom förmåles i 1 § 1 mom. c).

15 §.

1 mom. Familjelivränta motsvarar familjepensionens grundbelopp, dock att vid beräkning av grundbeloppet familjepensionstalet skall fastställas på sätt här nedan i 2 mom. stadgas.

I övrigt skola bestämmelserna i 8 § 2—4 mom. och 9 § 3 mom. äga motsvarande tillämpning.

2 mom. Familjepensionstalet för livränta bestämmes, där ej annat förordas av vad här nedan stadgas, till ett belopp motsvarande så stor del av det för befattningshavaren senast gällande familjepensionsunderlaget, som antalet vid avgången uppnådda fulla eller påbörjade fjärdedels tjänstår av det slag, varom i 12 § första stycket a) och b) förmåles, utgör av 120 eller — där vid avgången uppnådda tjänstår, utökade med tid som från avgången må hava återstått till pensionsålderns inträde, uppgå till mer än 120 fulla eller påbörjade fjärdedels tjänstår — av det större tal, som uppkommer genom berörda utökning.

Vid beräkning av tjänstår skall iakttagas att tid, för vilken bidragsplikt för familjepensionering ej förelegat, i intet fall må tagas i betraktande till större del än två tredjedelar.

I övrigt skola beträffande familjepensionstalets bestämmande föreskrifterna i 10 § 2—4 mom. äga motsvarande tillämpning.

5 avd. Om sammanträffande av förmåner.

16 §.

1 mom. Innehade avliden befattningshavare vid frånfallet familjepensionsrätt för mer än en befattning, antingen enligt detta reglemente eller enligt såväl detta reglemente som andra familjepensionsbestämmelser, beror på Kungl.

Maj:ts prövning, om och i vad mån de förmåner, vilka tillhöra endera respektive den enligt detta reglemente utgående familjepensionen eller familjelivräntan, av sådan anledning skola minskas med de till den andra familjepensionen eller familjelivräntan hörande förmånerna.

2 mom. Innehar efterlevande till den, å vilken detta reglemente äger tillämpning, med tjänstepensionsrätt förenad anställning, eller åtnjuter han antingen tjänstepension eller tjänstelivränta eller ock familjepension eller familjelivränta enligt detta reglemente eller andra familjepensionsbestämmelser såsom anhörig till annan anställningshavare, skall pensions- eller livränteförmån, som utgår enligt detta reglemente, där ej Kungl. Maj:t i särskilt fall annorlunda förordnar, minskas med en fjärdedel, dock högst med beloppet av den förmån, som föranleder minskningen.

Detta reglemente träder i kraft den 1 juli 1942, från och med vilken dag vad i tidigare av Kungl. Maj:t utfärdad författning eller föreskrift finnes stridande mot reglementets föreskrifter upphör att gälla, såvitt angår den å vilken reglementet erhåller tillämpning.

Övergångsbestämmelser.

1. Beträffande befattningshavare, vilken under tiden den 1 januari—30 juni 1938 eller del därav innehaft befattning, som avsetts i 1 § a) familjepensionsreglementet för folkskollärare m. fl., skola gälla de avvikelserna från bestämmelserna i detta reglemente att *dels* änka skall äga rätt till familjepension även om äktenskapet ingåtts efter det befattningshavaren uppnått en levnadsålder av 60 men ej 65 år, *dels ock* rätten till familjepension skall för arvsberättigat barn upphöra först vid 21 års ålder.

2. Har ordinarie befattningshavare, som omedelbart före reglementets ikraftträdande var underkastad familjepensionsreglementet för folkskollärare m. fl., under berörda familjepensionsreglementes giltighetstid övergått till befattning med lägre familjepensionsunderlag och har därvid för honom jämlikt 11 § 1 mom. reglementet skolat i familjepensionshänseende gälla de i fråga om den förra befattningen meddelade bestämmelserna, skola för befattningshavaren tillämpas det familjepensionsavdrag och det familjepensionsunderlag, som i detta reglemente finnas stadgade för den tidigare innehavda befattningen.

3. För ordinarie manlig lärare vid småskola utgör familjepensionsavdraget 135 kronor och familjepensionsunderlaget 1,260 kronor.

4. Reglementets bestämmelser angående ordinarie lärare vid mindre folkskola och ordinarie biträdande lärare skola äga motsvarande tillämpning å dylika lärare, vilka anställts tills vidare med ömsesidig rätt till minst fyra månaders uppsägning.